

Til Folketingets Retsudvalg

Vedr. B 11 Forslag til folketingsbeslutning om ligestilling af forældrepar af samme køn

Der er tale om et meget enkelt forslag: Skal den juridiske anerkendelse af familien fastslås ved fødslen eller nogle måneder senere? Slutresultatet er det samme, det er kun et spørgsmål om hvornår og hvordan det opnås.

Til forslaget

Landsforeningen for bøsser og lesbiske finder, at der er tale om et forslag, der på tilfredsstillende vis løser nogle alvorlige og nærværende problemer i en stor gruppe af danske børnefamilier.

Der er i dag mange lande, som anerkender forældrepar af samme køn¹:

- I Danmark (1999), Israel (2000/2005), Norge (2002), Tyskland (2004) og visse dele af Australien, Canada og USA kan den ene partner adoptere den andens partners barn (stedbarnsadoption).
- I Holland (2001), Sydafrika (2002/2005), Sverige (2003), Spanien (2005), UK (England og Wales) (2005), Andorra (2005), Island (2006) og visse dele af Australien, Canada og USA kan et par af samme køn adoptere sammen (fremmedbarnsadoption)

I Sverige er situationen den, at hvis et lesbisk par får et barn ved kunstig befrugtning på klinik, og hvis medmoderen har underskrevet en erklæring på klinikken om at ville påtage sig forælderskabet, så anses hun som forælder til barnet ved fødslen. Det samme gør sig gældende for et heteroseksuelt par. Denne regulering blev gennemført samtidig med indførelsen af adgang til kunstig befrugtning for lesbiske². B 11 lægger op til en løsning, der minder om den svenske.

Det er Landsforeningens opfattelse, at bemærkningerne til forslaget giver et retvisende billede af situationen.

Til listen over problemer, der følger af den gældende retstilstand, kommer, at hvis et par nedkommer så sent på året, at en stedbarnsadoption ikke kan nå inden årets udgang, så mister medmoderen årets omsorgsdage, som ville kunne afholdes eller overføres til næste år, såfremt hun var anerkendt ved fødslen, på samme måde som hvis hun havde været en mand.

Af andre problemstillinger kan nævnes, at registrering af medmoderens forælderskab i tilfælde af dødfødsel ikke er mulig, og at barnet ikke er sikret forsørgelse fra medmoderens side i tilfælde af forældrenes samlivsophør før stedbarnsadoptionen. Modsat kan moderens mandlige samlever idømmes faderskab

¹ LGBT world legal wrap up survey, November 2006 (ILGA) (http://www.ilga-europe.org/europe/issues/international/lgbt_world_legal_wrap_up_survey_november_2006)

² Loven trådte i kraft 1. juli 2005 (<http://www.rfsf.se/?p=1541>)

til et barn undfanget ved kunstig befrugtning, hvis samlivet ophører før nedkomsten.

Konsekvenser af forælderskab via stedbarnsadoption

En medmor kan kun blive anerkendt som forælder ved stedbarnsadoption.

Konsekvensen heraf er, at hun er underlagt flere regler³:

- *3-måneders-reglen* (adoptionsloven) 3-måneders-reglen siger, at samtykke ikke kan modtages før tre måneder efter barnets fødsel, medmindre ganske særlige forhold foreligger. At man er et lesbisk parforhold betyder ikke, at et sådant særligt forhold foreligger – 3-månedersreglen skal opfyldes.
- *2½-års-reglen* (praksis) 2½-års-reglen siger, at det er en forudsætning for stedbarnsadoption, at moderen og ansøger på ansøgningstidspunktet har samlevet i mindst 2½ år. Der behøver ikke have været tale om registreret partnerskab. Egentlig siger reglen, at samlivet også skal have omfattet barnet, men når der er tale om en planlagt familieforøgelse hos et lesbisk par, gøres der en undtagelse fra den del af reglen. Første del af reglen opretholdes altså. Derfor skal moderen og hendes partner have haft mindst 2½ års samliv, før der kan ansøges om stedbarnsadoption. 2½-års-reglen er ikke en lovbestemt regel, men en praksis fastslået af Civilretsdirektoratet.
- *6-måneders-reglen* (børneloven) Der vil kunne rejses faderskabssag indtil 6 måneder efter barnets fødsel. Denne regel betyder, at der ikke vil blive bevilget stedbarnsadoption før efter denne frist. 6-måneders-reglen er uden betydning, såfremt faderskabssagen er henlagt som uoplyst.

Familiestyrelsen (dengang Civilretsdirektoratet) har efter en række prøvesager fastslået den praksis⁴, at hvis barnet er blevet undfanget på en jordemoderklinik som StorkKlinik, der benytter sæd doneret efter de danske myndigheders forskrifter, kan sagen henlægges som uoplyst – der startes altså ikke en sag ved domstolene. Det afgørende er, om sæden er doneret efter reglerne i børneloven. I de situationer, der er omfattet af beslutningsforslaget, skal 6-månedersreglen således ikke tages i betragtning.

Vedr. 1. behandlingen

Ved 1. behandlingen af B 11 lagde familieministeren for med at mene, at medmødre ikke ville kunne falde ind under børneloven, idet den alene opererer med faderskab og moderskab.

Dette forekommer ikke korrekt. Beskæftigelsesministeriet har f.eks. fastslået, at når der i visse overenskomster opereres med en udvidet fædreorlov, og hvor der alene omtales fædre, så må den nødvendigvis også gælde medmødre, idet andet ville være i konflikt med ligebehandlingsloven og lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet⁵. Endvidere er der ingen tvivl om, at når først forælderskabet er opnået, er der ingen forskel på en fars og en medmors pligter og rettigheder.

I forlængelse af denne diskussion forekommer det også på kanten af ligestillingsloven, når der ved kunstig befrugtning gøres forskel på en far, hvis sæd

---

³ Forælderskab og Orlov, LBL

(http://www.lbl.dk/fileadmin/site/politik/familier/foraelderskab_og_orlov.pdf)

⁴ Faderskab og kunstig befrugtning, cirkulæreskrivelse af 11/06/2003, Civilretsdirektoratet

⁵ Brev af 03.09.2003 fra Beskæftigelsesministeriet til KTO, ministeriets sagsnr. 6271-0094

ikke er benyttet, og en medmor. Der turde være tale om indirekte forskelsbehandling pga. køn, når reglerne for dem er forskellige.

Under 1. behandlingen blev det nævnt, at det var godt moderen havde 3 måneders betænkningstid før stedbarnsadoption kan gennemføres. Hvis moderens partner er en mand, kan parret træffe afgørelse allerede før behandlingen, at de ønsker at påtage sig forælderskabet, og dette valg respekteres i børneloven. Hvis moderens partner derimod er en kvinde, umyndiggøres parret: Deres valg at stifte familie desavoueres, og moderen tvinges til ekstra betænkningstid.

Konklusion

Ordninger som fædreorlov og omsorgsdage er indført for at give børnefamilier overskud til at drage omsorg for deres børn. En grundlæggende tanke ved udarbejdelsen af den nye børnelov i 2001 var, at det skulle være mere 'smidigt, uformelt og borgervenligt'⁶ at blive anerkendt som fælles forældre, igen for at sætte familien i centrum og lade reglerne spille sammen med familien ikke mod den.

På den baggrund forekommer det uforståeligt, at man for regnbuefamilierne vil opretholde en retstilstand, der er mere kompleks og problemskabende, end den nogensinde har været for andre familier.

Landsforeningen skal derfor anbefale, at beslutningsforslaget vedtages.

Med venlig hilsen
LANDSFORENINGEN FOR BØSSER OG LESBISKE

Anja Bang-Jensen
Familiepolitisk sekretær

Søren Laursen
Retspolitisk sekretær

---

⁶ Bemærkningerne til 2000-01 L 2 Forslag til børnelov